

Risker och förebyggande åtgärder

Avsnitt 6 d Brand, el, damm, gaser m m

!! Brand

- Brandrisk vid heta arbeten t ex svetsning, skärning med rondell, slipning med vinkelslip, arbete med tigersåg
- Om du utför heta arbeten ska du ha certifikat – kräver utbildning "Heta arbeten"
Annars får du inte utföra dessa arbeten
- I arbetsplatsens regler ska ingå krav på utbildning "Heta arbeten" vid allt arbete som innebär friktion

☺ Åtgärder

- Städa undan brännbart, även virkeshögar utomhus
- Container för brännbart placeras min 6 m från fasad
- El-, gas- och VA-ledningar ska vara identifierade, kontrollerade och tydligt märkta
- Utrymningsvägar ska vara markerade på APD-planen

☺ *Åtgärder mot brand, forts*

- Försiktighet vid borring och rivning
- Brandsläckare ska finnas lätt tillgänglig för den som arbetar med "Heta arbeten"
- Brandfarliga varor hanteras enligt gällande föreskrifter
- Rapportera brister i det förebyggande brandskyddet till närmaste chef!

!! *Explosion*

- Risk vid heta arbeten
- Gasflaskor kan explodera

☺ *Åtgärder mot explosion*

- El-, gas- och VA-ledningar ska vara identifierade, kontrollerade och tydligt märkta
- Försiktighet vid borrhning och rivning
- Utrymningsvägar ska vara markerade på APD-planen

☺ *Åtgärder mot explosion, forts*

- Den som har utbildning "Heta arbeten" ska se till att gasflaskor hanteras och placeras rätt.
- De ska ställas på anvisad plats som är skyddad. Rummet där de förvaras ska vara skyltat.

☺ *Åtgärder mot brand och explosion*

- Inga antändningskällor i utrymmen med risk för explosion eller brand
- Blankett "Egenkontroll" ska fyllas i av ansvarig för heta arbeten
- Brandskyddsansvarig ger tillstånd, undertecknar blankett om tillstånd för heta arbeten

Tillstånd/Kontrollista för brandfarliga Heta Arbeten

Arbetsplats/Larmadress:

Arbetsmetod: ☐ Svetsning ☐ Skärning ☐ Lödning
 ☐ Hetluft ☐ Asfaltgryta ☐ Annat.....

Tillståndet gäller
från och med den klockan till och med den klockan

- 1 ☐ Jag som ska utföra arbetet är behörig
- 2 ☐ Bevakning under arbetet och efterkontroll är ordnad genom behörig brandvakt
 Brandvakten/vakternas namn:
 ☐ Brandvakt behövs inte
 Efterbevakningstid: ☐ 1 timme ☐ Annan tid.....
- 3 ☐ För arbeten i utrymmen som innehåller/innehållit brandfarlig vara har tillstånd inhämtats av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.
- 4 ☐ Arbetsplatsen är städad och vid behov vattnad.
- 5 ☐ Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen är bortflyttat, skyddat genom övertäckning eller avskärmat.
- 6 ☐ Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar finns.
 Dessa är skyddade och åtkomliga för omedelbar släckinsats.
 ☐ Finns ej
- 7 ☐ Sprinkor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen är tätade eller

Bilden visar blankett från Brandskyddsföreningen
Den finns sist i detta avsnitt

Exempel på kontrollpunkter

- Den som ska utföra arbetet är behörig
- Bevakning genom brandvakt (vid behov)
- Arbetsplatsen är städad
- Brännbara byggnadsdelar är skyddade och åtkomliga för brandsläckning
- Brännbart material är flyttat eller skyddat, springor och hål skyddade
- Godkänd släckutrustning är tillgänglig

!! *Elrisk*

- Vid arbete där dolda inbyggda ledningar kan finnas
- Vid rivning intill elledning
- Rivning av elledning inomhus
- Demontering av elinstallationer
- Elskador: brännskador, dödsfall

☺ Åtgärder

- Information om var inbyggda ledningar finns
- Ha respekt för el! Försiktighet!
- Kolla att det som kapas och demonteras är bortkopplat av elektriker
- Finns dokument "Avstängd media"?
- Kablar till arbetsmaskiner ska inte ligga där arbetsmaskiner ska köra

☺ *Åtgärder forts*

Tillfälliga elanläggningar:

- Ska uppfylla krav i gällande föreskrifter m m
- Byggcentralen ska ha jordfelsbrytare
- Någon ska vara elarbetsansvarig för elsäkerhetsarbetet

!! Vatten

- Vid arbete där dolda inbyggda rör kan finnas
- Risk att bränna sig på varmt vatten
- Läckage av vatten kan också ge vattenskada i byggnaden

☺ Åtgärder

- Information om var inbyggda rör finns
- Kolla att vattnet är avstängt och rörsystemet tömt innan det rivs!
- Finns dokument "Avstängd media"?
- Var försiktig för att inte skada ledningar som ska behållas

* Arbetsuppgifter

- När kan det vara risk för brand?
- Nämn tre saker att tänka på för att undvika brand och explosion
- Hur ska du undvika elskador?
- Kan en vattenledning vara en risk?

!! *Damm*

- Främst betongdamm (kvartsdamm)
- Detta kan ge upphov till silikos (dammlunga) och KOL (kroniskt obstruktiv lungsjukdom) och ev lungcancer
- Även isoleringsfibrer dammar – kan ge irritation i slemhinnorna
- Eldfasta keramiska fibrer som isolering i ugnar ger farligt damm

☺ Åtgärder

- Andningsskydd minst typ halvmask med P3-filter (partikelfilter) vid allt dammande arbete
- Luftrenare
- Inomhus: städning – använd gummiraka, inte borste, helst dammsugning
- Vattenbegjutning vid rivning utomhus

!! Gaser

- Giftiga och/eller brandfarliga gaser kan frigöras vid t ex bilning, rivning, provtagning

☺ Åtgärder

Beroende på vilken gas som kan avges:

- Ventilation
- Kontrollmätningar
- Andningsmask
- Utrymma och kontakta räddningstjänsten

§§ *Lagar och föreskrifter*

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har föreskrifter om skydd mot olyckor, brand m m
- AFS 1997:7 Gaser
- AFS 2001:4 Gasflaskor
- AFS 2011:18 Hygieniska gränsvärden
- AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

* Arbetsuppgifter

- Är damm från rivning farligt?
- Hur skyddar du omgivningen och dig själv mot damm?
- När kan farliga gaser uppstå?
- Hur kan du hantera det?